

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W OPOLU

45 - 052 OPOLE
ul. Oleska 19a

Tel. centr. 77 453 - 86 - 36,37
Tel/Fax 77 453 - 73 - 68
E-mail: rio@rio.opole.pl
www.rio.opole.pl

NA.III-0221-30/2017

Opole, 25 września 2017 r.

Wysłano dnia 25. 09. 2017

Pan

Adam Raczyński

Wójt Gminy Pakosławice

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 sierpnia 2017 r., sygn. FN.3222.6.2017, uzupełnione pismem z dnia 28 sierpnia 2017 r. sygn. FN.3222.6.2017.AK, dotyczące prośby o udzielenie wyjaśnienia na pytanie, czy w sytuacji nałożenia mandatu karnego na wójta gminy, będącego organem wykonawczym gminy (właściciela przydomowych oczyszczalni ścieków oraz inwestora), kwota mandatu może zostać uiszczona ze środków budżetowych gminy, informuję co następuje.

Analizując przedmiotowe zagadnienie należy wskazać na obowiązującą, również w sferze wydatkowej, konstytucyjną zasadę legalizmu, stanowiącą, iż organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i zm.).

Katalog zasad, którymi każdorazowo zobowiązane są kierować się jednostki samorządu terytorialnego dokonując wydatków publicznych został sformułowany na gruncie ustawowym. Z brzmienia art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1870 ze zm.) wynika, iż wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w:

- 1) ustawie budżetowej;

- 2) uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków (art. 44 ust. 2 cyt. ustawy). Z ust. 3 powołanego przepisu wynika, że wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Jak wynika z opisanego w piśmie stanu faktycznego, mandatem karnym została ukarana osoba fizyczna w związku z popełnieniem wykroczenia z art. 341 oraz art. 351 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 519 ze zm., dalej: p.o.ś.). W związku z tym, odpowiedzialność za wskazane wykroczenia również zobowiązana jest ponieść wskazana osoba fizyczna. Stanowisko prezentowane w literaturze przedmiotu dotyczące odpowiedzialności, o której mowa w art. 341 p.o.ś potwierdza powyższe, a mianowicie *„(...) sprawcą wykroczenia, może być tylko prowadzący instalację i użytkownik urządzenia zobowiązany do prowadzenia pomiarów na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych wydanych na ich podstawie (wykroczenie indywidualne). Jeżeli prowadzącym instalację lub użytkownikiem urządzenia jest osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, za wykroczenie odpowiada ta osoba fizyczna, która w tym zakresie reprezentuje osobę prawną lub jednostką organizacyjną”* (M. Górski, M. Pchalek, W. Radecki, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*. Wyd. 2, Warszawa 2014).

W kontekście dokonywania wydatków ze środków publicznych wielokrotnie wypowiadała się Główna Komisja Orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W orzeczeniu z dnia 29 października 2012 r. sygn.BDF1/4900/92/92/12/23 wskazano, iż upoważnienie do dokonania wydatków ze środków publicznych dotyczy zarówno zakresu podmiotowego (odpowiedzialność kierownika jednostki sektora finansów publicznych), jak i upoważnienia rozumianego przedmiotowo, które musi wynikać z istnienia zawartej w przepisach prawa materialnego podstawy prawnej do dokonania konkretnego wydatku. Wydatek ze

środków publicznych dokonany musi być na podstawie konkretnego tytułu prawnego, tj. zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. W zakresie dyscypliny finansów publicznych nie sposób stosować zasady: „co nie jest zakazane jest dozwolone”, lecz należy stosować zasadę: „dozwolone (w zakresie wydawania środków publicznych) jest to, co prawo wyraźnie przewiduje”.

Ponadto ugruntowane orzecznictwo sądów administracyjnych, wskazuje, że wydatki budżetu gminy zdeterminowane są zadaniami określonymi w ustawach, co stanowi konsekwencję treści zasady samodzielności gminy i działania jej, w zakresie wydatków, w granicach określonych w obowiązujących ustawach (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2011 r. II GSK 934/10).

Konkludując należy wskazać na brak podstaw prawnych do uiszczenia kwoty mandatu karnego ze środków budżetowych gminy.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

Zastępca Prezesa

Jan Oksik